

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Beplanner & Bestuursdokument vir Herstelde Jaarlikse Onderrigplan (ATP)

Huistaal: Afrikaans

Graad 1 Termyn 1

Inhoud

Inleiding	1
Herstelde ATP Vereistes : Graad 1 Termyn1	2
Huistaalvaardighede	2
Huistaalinhoud	2
Klanke en Groepbegeleide Lees	2
Die skep van 'n roetine vir taalleer	5
Voorgestelde Weeklikse Roetine vir GF HT	6
Voorgestelde aktiwiteite vir GF HT (wat aan die ATP-vereistes voldoen)	7
Klanke en Groepbegeleide lees	14
NECT Klankeprogram: HT Afrikaans	15
Beplanner & Bestuursdokumentraamwerk	18
Tema 1	19
Tema 2	21
Tema 3	23
Tema 4	25
Assesseringsprogram:	27
Assessering vir Leer	27
Kontrolelys: GF Huistaal	27
Assessering van Leer	28
Gebruik van die rubrieke	28
Verwerking	29
Assessering van Leer: Tellingkaart	30
Graad 1 Termyn 1: Voorbeeld van Formele Asseseringstaak	31

Inleiding

Geagte Grondslagfase Onderwysers,

Die COVID-19-pandemie het ons met 'n enorme uitdaging in die onderwys agtergelaat. Soos ons terugkeer na 'normale skoolopleiding', moet ons almal slimmer en harder werk om te verseker dat ons die stelsel kan herstel.

Dit is van kardinale belang in die grondslagfase, waar kinders die basiese vaardighede van lees en skryf aanleer. Suid-Afrika het nodig dat u, u bes doen om u leerders met hierdie vaardighede toe te rus, sodat hulle nie net leer lees nie, maar uiteindelik ook kan lees om te leer.

Hierdie dokument is ontwerp om u te help om dit te bereik. Deur stelselmatig deur hierdie plan te werk, is ons vol vertroue dat u die verlies aan onderrig- en leertyd kan aanspreek en u leerders op die vlak kan bring waar hulle moet wees.

Ons bedank u vooraf vir die toewyding en harde werk wat van u verlang word.

U bou waarlik ons nasie.

Hiermee net die beste wense vir die termyn wat voorlê.

Die DBO / NECT Herstelde ATP Bestuurspan

Herstelde ATP Vereistes: Graad 1

Termyn 1

- Daar is tien weke in die DBO Termyn 1 Herstelde ATP.
- Die eerste 2-3 weke in Graad 1 moet toegewy wees aan 'n gereedheidsprogram om te verseker dat alle leerders gereed is vir die formele skoolopleiding.
- 'n Mate van Graad R -inhoud moet in die eerste 3 weke ingesluit word om te verseker dat die nodige konsepte ontwikkel is.
- Daar moet 'n sterk integrasie tussen die vakke wees, veral Taal- en Lewensvaardighede in die eerste 2-3 weke om te verseker dat die perseptuele vaardighede ontwikkel word.
- Die volgende 7-8 weke word in 3 of 4 leersiklusse verdeel.
- In elke siklus van twee weke moet al die komponente van taalleer soos volg gedek word, deur die minimum tyd te gebruik:

MINIMUM TYDSTOEKENNING VOLGENS DIE NASIONALE KURRIKULUM VERKLARING (NKV/CAPS)	GRAAD 1	GRAAD 2	GRAAD 3
Luister & Praat	45 min	45 min	45 min
Lees & Klanke	4 h 30 min	4 h 30 min	4 h 30 min
Handskrif	1 h	45 min	45 min
Skryfwerk	45 min	1 h	1 h
TOTAAL	7 URE	7 URE	7 URE

Huistaalvaardighede

- Die Herstelde ATP vir HT is gestruktureer om onderwysers te wys watter vaardighede hulle vir elke taalkomponent moet opbou.
- Dit is belangrik om daarop te let dat die vaardighede wat elke twee weke ontwikkel moet word in elke komponent meestal dieselfde is. Daar is dus baie herhaling om vaardighede te ontwikkel en te konsolideer.

Huistaalinhoud

- Onderwysers moet 'n tema vir elke twee-weke siklus kies.
- Hierdie tema definieer die inhoud vir die siklus.
- As die onderwyser byvoorbeeld die tema '**Ons gaan almal skool toe**' kies, moet alle inhoud met hierdie tema verband hou, insluitend:
  - a Die **woordeskat** wat geleer word, bv: **lees; verbind; vergelyk; leer; China; graad een**, ens.
  - b Die **rympies of liedjies** wat geleer word, byvoorbeeld: **Ek hou van lees en skryf?**
  - c Die **gedeelde leesstorie** wat gelees word, byvoorbeeld: 'n Storie met die titel: **Graad 1 in Suid-Afrika en China**
  - d Die **skryfaktiwiteit** wat leerders moet voltooi, byvoorbeeld: **Teken 'n prentjie oor wat leerders in China doen.**

Klanke en Groepbegeleide Lees

- Die enigste inhoud wat nie met die tema verband hou nie, is die klank- en groepbegeleide leesprogram.

- Om te leer lees, moet die leerders die klanke van 'n taal stelselmatig aanleer, asook hoe om hierdie klanke te meng en te segmenteer.
- Dan moet hulle oefen om woorde en stories te lees deur hul klankkennis te gebruik om woorde te klank.

Laat ons kyk watter vaardighede en inhoud in die ATP vir Graad 1 Termyn 1 gelys word:

OPSOMMING VAN DIE HERSTELDE ATP: Graad 1 Termyn 1	
LUISTER EN PRAAT	
1	Beantwoord vrae soos vrae oor persoonlike besonderhede, ens
2	Identifiseer ooreenkomste en verskille deur die korrekte woordeskat te gebruik.
3	Kan soortgelyke goed bymekaar pas en kan goed wat verskil vergelyk
4	Luister na eenvoudige instruksies (klaskamerroetines) en reageer gepas.
5	Luister met belangstelling na stories, rympies, gedigte en liedjies wat deur die onderwyser vertel word en voer gedeeltes van die storie, liedjie of rympie op.
6	Kies 'n geselekteerde detail uit 'n mondelinge beskrywing.
7	Luister sonder om die spreker te onderbreek.
8	Sê gedigte en rympies en voer bewegings uit.
9	Praat oor persoonlike ervarings.
10	Praat oor prente op plakkate, temakaarte, in boeke, ens.
11	Plaas prente in 'n logiese volgorde en kommunikeer deur die idees in volgorde oor te vertel.
12	Klassifiseer dinge volgens hul eie kriteria
13	Luister na probleme en bied oplossings aan.
14	Beskryf voorwerpe na gelang van kleur, grootte, vorm en hoeveelheid deur die korrekte woordeskat te gebruik.
15	Luister na die detail in stories en beantwoord oop vrae
KLANKKE	
Nota aan onderwyser:	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sorg dat u woorde opbou en afbreek:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ouditief (fonemiese bewustheid)</i> • <i>Ouditief en Visueel (klanke)</i> 	
1	Hele klas neem deel aan fonemiese bewustheid mondelinge aktiwiteite.
2	Onderskei deur gehoor tussen verskillende beginklanke van woorde.
3	Verdeel mondelinge sinne in individuele woorde.
4	Begin erken dat woorde uit klanke bestaan.
5	Herken klanke aan die begin van 'n paar woorde.
6	Verdeel multisillabiese woorde in lettergrepe.
7	Identifiseer rymwoorde in bekende rympies en liedjies.
8	Identifiseer letter-klankverhoudings van enkele letters.
9	Begin met die opbou van kort woorde met behulp van aangeleerde klanke.
10	Begin met vermenging om woorde te maak.
11	Herken en lees: Sommige letters van die alfabet - letters in eie naam, 2 vokale en 6 medeklinkers

HANDSKRIF

Gereedheid:

- 1 Speel vingerrympies met vingeraksies.
- 2 Speel gooi en vang met boontjiesakke en groot balle.
- 3 Ontwikkel hand-oog-koördinasie deur te skilder-, skeur-, sny- en na-trekaktiwiteite.
- 4 Teken patrone: neerhale en ophale (sig-sag), sirkelpatrone, vertikale en horisontale patrone.
- 5 Trek eenvoudige buitelyne van prentpatrone na.
- 6 Vorm letters met hul liggame, in pare of op hul eie.
- 7 Vorm letters met vingerverf, kwaste, waskryte.
- 8 Hou kryte korrek en teken daarmee.
- 9 Ontwikkel rigtingbewustheid. Skryf links na regs en bo na onder, trek reguit lyne, verbind kolletjies, kloksgewyse en antikloksgewyse bewegings.
- 10 Maak plastisien (boetseerklei) of speeldeegmodelle van letters en voorwerpe
- 11 Trek na, skryf na en skryf eie naam deur middel van 'n sjabloon (formaat) waarop die korrekte beginpunt en skryfrigting van individuele letters aangedui word.
- 12 Trek na en kopieer eie naam

Termyn 1:

- 1 Oefen om kryte en potlode korrek vas te hou en te manipuleer.
- 2 Vorm kleinletters korrek deur behoorlike rigtinggewendheid te gebruik.
- 3 Kopieer kort woorde en sinne van etikette, plakkate en die swartbord af.

GROEPBEGELEIDE LEES

Notas aan onderwyser:

- *Plaas leerders in dieselfde vermoë leesgroepe.*
- *Kies tekste / boeke op die regte vlak vir elke groep.*
- *Laat elke groeplid toe om alleen te lees en bied leiding terwyl hulle lees.*

- 4 Hou die boek korrek vas en blaai korrek.
- 5 Interpreteer prente om 'n eie storie te skep, d.w.s. "lees" prente.
- 6 Versamel en lees handelsmerke en ander woorde / gedrukte teks in die omgewing.
- 7 Herken eie naam en die name van sommige maats.
- 8 Lees etikette en byskrifte by voorwerpe in die klaskamer.
- 9 Bespreek die korrekte hantering en versorging van boeke.

ONAFHANKLIKE LEES

- 1 Lees prenteboeke
- 2 Lees boeke onafhanklik vir plesier, blaai korrek en wys respek vir boeke

GEDEELDE LEES

Gereedheid, opkomende leesvaardighede:

- 1 Hou die boek reg vas en blaai reg.
- 2 Ontwikkel basiese konsepte van druk.
- 3 Rigtinggewendheid bv. begin voor lees, lees van links na regs ens.
- 4 Gebruik prente om 'n eie verhaal op te stel, dit wil sê 'lees' die prentjie.
- 5 Hou klanke verband met letters en woorde.
- 6 Bespreek boekhantering en versorging.
- 7 Begin erken dat woorde uit klanke bestaan.
- 8 Lees 'n groot boek of ander vergrote teks as 'n hele klas saam met die onderwyser.
- 9 Fokus op konsepte van druk.

Graad 1:

- 10 Gebruik die voorblad en prente van 'n boek vir voorspelling.
- 11 Fokus op tekstenmerke, begrip en taalpatrone.

SKRYFWERK

Notas aan onderwyser:

- Gebruik gedeelde skryfaktiwiteite om die skryfproses (beplanning, rofwerk/opstel en publiseer) te modelleer.
- Verskaf 'n skryfraamwerk om kinders te help om hul stories te skryf.

- 1 Teken met vetkryte.
- 2 Oefen om die potlood en kryt korrek te hanteer.
- 3 Ontwikkel rigtingbewustheid: Skryf links na regs en bo na onder, trek reguit lyne, verbind kolletjies, kloksgewyse en antikloksgewyse bewegings.
- 4 Gebruik klei en plastisien (boetseerklei) om letters en voorwerpe te bou.
- 5 Ontwikkel hand-oog-koördinasie deur middel van verf, papiere skeur / knip en natrekaktiwiteite.
- 6 Teken patrone: neerhale en ophale (sig-sag), sirkelpatrone, vertikale en horisontale patrone.
- 7 Trek na, skryf na en skryf eie naam deur middel van 'n sjabloon (formaat) waarop die korrekte beginpunt en skryfrigting van individuele letters aangedui word. Vorm korrekte kleinletters: ten minste 2 vokale en 6 konsonante soos l, o, h, m, a, b, t.
- 8 Skryf na en skryf eie naam, kort woorde en sinne van etikette, plakkate, die skryfbord, ens.
- 9 Begin om eie skryfwerk te doen deur middel van tekening, lettervorming, getalle, woorde en eenvoudige sinne. Teken prente om 'n boodskap oor te dra, byvoorbeeld, oor 'n persoonlike ervaring.
- 10 Skryf eenvoudige byskrifte vir 'n tekening / prent.
- 11 Gebruik woorde en letterklanke wat reeds aangeleer is.
- 12 Skryf 'n sin of nuus korrek van die bord / kaart af.
- 13 Dra tydens gedeelde skryf idees by tot die skryf van 'n klasstorie wat deur die onderwyser op plakkate neergeskryf word vir die ontwikkeling van nuwe teks en uitstalling in die leeshoekie.

Die skep van 'n roetine vir taalleer

- Een van die beste maniere om te verseker dat u die toegekende tyd korrek gebruik en al die vaardighede in die ATP dek, is om 'n roetine vir taalleer te ontwikkel.
- Hieronder is 'n voorgestelde weeklikse roetine wat vir 'n twee-week siklus gebruik kan word.
  - Hierdie roetine gebruik die MINIMUM TYD vir huistaal (7 ure).
  - Hierdie roetine is gestandaardiseer vir gebruik in alle grade.

Voorgestelde Weeklikse Roetine vir GF HT

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	TYD : TOTAAL	TYD : L & P	TYD : L & K	TYD : S	TYD : SW
Maandag	LUISTER & PRAAT	Mondelinge aktiwiteite	15 minute	15 minute			
	HANDSKRIF	Informele assessering	30 minute			30 minute	
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees	15 minute		15 minute		
	SKRYFWERK	Gedeelde skryfwerk	30 minute				30 minute
Dinsdag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide lees	30 minute		30 minute		
	LEES & KLANKE	Leer nuwe klank en woorde aan	15 minute		15 minute		
	HANDSKRIF	Leer nuwe letter en woorde aan	15 minute			15 minute	
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees	15 minute		15 minute		
Woensdag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide lees	30 minute		30 minute		
	LUISTER & PRAAT	Mondelinge aktiwiteite	15 minute	15 minute			
	LEES & KLANKE	Leer nuwe klank en woorde aan	15 minute		15 minute		
	HANDSKRIF	Leer nuwe letter en woorde aan	15 minute			15 minute	
Donderdag	SKRYFWERK	Gedeelde skryfwerk	15 minute				15 minute
	LEES & KLANKE	Groepbegeleide lees	30 minute		30 minute		
	LEES & KLANKE	Oefen klanke	15 minute		15 minute		
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees	15 minute		15 minute		
Vrydag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide lees	30 minute		30 minute		
	LUISTER & PRAAT	Mondelinge aktiwiteite	15 minute	15 minute			
	LEES & KLANKE	Oefen klanke	15 minute		15 minute		
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees	15 minute		15 minute		
		Groepbegeleide lees	30 minute		30 minute		
			7 ure	45 minute	4 ure 30 minute	1 uur	45 minute

Kan u sien dat die tydstoekenning vir elke komponent korrek is?

Voorgestelde aktiwiteite vir GF HT (wat aan die ATP-vereistes voldoen)

- Omdat soveel van dieselfde vaardighede ontwikkel moet word, kan dit 'n goeie idee wees om elke week dieselfde of soortgelyke aktiwiteite te doen.
  - Dit verseker dat u al die vaardighede wat die ATP benodig, dek.
  - Dit maak onderrig en leer ook meer doeltreffend want sodra u en die leerders vertrouwd is met die aktiwiteite, word minder tyd aan verduidelikings bestee.
- Die onderstaande plan stel gereelde aktiwiteite voor wat u elke week kan doen om aan die vereistes van die ATP te voldoen.
- Waar spesifieke vaardighede of inhoud gedek moet word (volgens die ATP) word die ook ingesluit.
- Nota: Onderwysers moet DBO Werkboekaktiwiteite gebruik, waar toepaslik.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Maandag	LUISTER & PRAAT	Mondelinge aktiwiteite	<ul style="list-style-type: none"> • Stel die tema bekend. • Leer 3 woordeskatwoorde aan. • Leer liedjie of rympie.
	HANDSKRIF	Informele assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Gee 'n informele assessering om te sien of leerders die voorheen geleerde klanke en woorde onthou. • Kyk ook na handskrif - lettervorming, hoofletters, spasiëring.
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees VOORLEES	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlees. • Wys vir leerders prente uit die storie. • Vra hulle om te vertel wat gebeur. • Vra hulle om voorspellings te maak.
	SKRYFWERK	Gedeelde skryfwerk: BEPLANNING	<ul style="list-style-type: none"> • Stel die onderwerp van die skryfwerk bekend. • Lig die leerders in oor die geskrewe taak wat u gekies het, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Teken prente om 'n boodskap oor 'n persoonlike ervaring oor te dra en skryf 'n onderskrif b Kopieer en skryf eie naam, kort woorde en sinne van etikette, plakkate, bord en onderwyser se skryfwerk c Kopieer een sin nuus van die bord korrek • Wys leerders hoe om hul skryfwerk te beplan deur 'n prentjie te teken en byskrifte by te voeg. • Vra vir idees vir die plan (gedeelteskryfwerk). • Sê vir leerders om hul eie planne te voltooi (geen kopiëring nie). • Skryf vervolgens 'n konsepraamwerk vir die eerste sin op die bord en wys vir leerders hoe u dit voltooi (gedeelde skryfwerk). • Laat die sinraam op die bord, en vertel leerders om hul eie sin te skryf.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Maandag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide Lees TWEЕ GROEPE X 15 MIN ELK	<ul style="list-style-type: none"> • Roep die klas tot orde en deel 'n klank- of leesaktiwiteit (lees in pare of onafhanklike lees) uit. • Roep 'n klein groepie om saam met u te werk ('n groep leerders met dieselfde vermoëns). • Hersien klank- en sigwoorde saam met groep. • Gee die groep 'n teks wat op hulle vlak is. • Luister na elke leerder afsonderlik.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Dinsdag	LEES & KLANKE	Leer nuwe klank en woorde aan	<ul style="list-style-type: none"> • Werk stelselmatig deur 'n fonemiese bewustheids- en klankprogram vir u taal. • Doen verskillende fonemiese bewustheidsaktiwiteite, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Onderskei tussen die verskillende beginklanke van woorde. b Identifiseer die klanke aan die begin van 'n paar woorde. • Leer leerders om 'n nuwe klank te lees. • Leer hulle om woorde te lees wat die nuwe klank gebruik en vorige klanke wat geleer is (dekodeerbare woorde). • Wys hulle hoe om kort woorde op te bou. • Doen toepaslike DBO werkboekaktiwiteite.
	HANDSKRIF	Leer nuwe letter en woorde aan	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is 'n goeie idee om handskrif by klanke te pas. • Leer leerders hoe om die letter wat hulle geleer het, te skryf (kleinletters). • Leer leerders hoe om woorde te skryf wat die klank gebruik. • Leer die leerder 'n kort sin te kopieer wat die geleerde klank en woorde bevat. • Korrigeer leerders se potloodgreep, postuur, lettervorming, spasiëring en grootte. • Doen toepaslike DBO werkboekaktiwiteite
	LEES & KLANKE	Gedeelde Lees AANVANGSLEES	<p>Aanvangslees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lees die storie vlot en met uitdrukking aan die leerders. • Stop sodat u kan verduidelik waar nodig. • Dui taalfunksies aan en verduidelik dit, insluitend: <ul style="list-style-type: none"> a Hoofletters b Punte c Komma d Vraagteken • Stel die volgende soorte vrae nadat u gelees het: <ul style="list-style-type: none"> e Onthou (wie, waar, wanneer, wat, ens.) f Volgorde (wat eerste, volgende, laaste gebeur het)

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Dinsdag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide Lees TWEË GROEPE X 15 MIN ELK	<ul style="list-style-type: none"> • Roep die klas tot orde en deel 'n klank- of leesaktiwiteit (lees in pare of onafhanklike lees) uit. • Gebruik die leesboeke of die DBO Werkboek vir hierdie taak. • Roep 'n klein groepie om saam met u te werk ('n groep leerders met dieselfde vermoëns). • Hersien klank- en sigwoorde saam met groep. • Gee die groep 'n teks wat op hulle vlak is. • Luister na elke leerder afsonderlik.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Woensdag	LUISTER & PRAAT	Mondelinge aktiwiteite	<ul style="list-style-type: none"> • Leer 3 tema woordeskatwoorde. • Sing 'n liedjie of sê 'n rympie. • Doen nog 'n mondelinge aktiwiteit, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Nuus - Vra 2 x leerders om nuus te deel. b Kreatiewe storievertelling - Vra alle leerders om hul eie temaverhale op te stel en met hul maats te deel. c Klassifiseer goed. d Identifiseer voorwerpe uit beskrywings. e Identifiseer ooreenkomste en verskille.
	LEES & KLANKE	Leer nuwe klank en woorde aan	<ul style="list-style-type: none"> • Werk stelselmatig deur 'n fonemiese bewustheids- en klankeprogram vir u taal. • Doen verskillende fonemiese bewustheidsaktiwiteite, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Onderskei tussen die verskillende beginklanke van woorde. b Identifiseer die klanke aan die begin van 'n paar woorde. • Leer leerders om 'n nuwe klank te lees. • Leer hulle om woorde te lees wat die nuwe klank en vorige aangeleerde klanke bevat. (dekodeerbare woorde) • Wys hulle hoe om kort woorde op te bou. • Doen toepaslike DBO werkboekaktiwiteite.
	SKRIF	Leer nuwe letter en woorde aan	<ul style="list-style-type: none"> • Dit is 'n goeie idee om handskrif by klanke te pas. • Leer leerders hoe om die letter wat hulle geleer het, te skryf (kleinletters) • Leer leerders hoe om woorde te skryf wat die klank gebruik. • Leer die leerder om 'n kort sin wat die aangeleerde klank en woorde bevat, te kopieer. • Korrigeer leerders se potloodgreep, postuur, lettervorming, spasiëring en grootte. • Doen toepaslike DBO werkboekaktiwiteite

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Woensdag	SKRYFWERK (Week 1 van siklus)	Gedeelde skryfwerk ROFWERK/ OPSTEL	<ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik die skryfonderwerp. • Vertel aan die leerders die skryftaak wat u gekies het, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Teken prente om 'n boodskap oor 'n persoonlike ervaring oor te dra en skryf 'n onderskrif. b Kopieer en skryf eie naam, kort woorde en sinne van etikette, plakkate, van die bord of wat onderwyser skryf c Kopieer een nuus sin van die bord af. • Wys leerders hoe om hul skryfwerk te beplan deur 'n prentjie te teken en etikette by te voeg. • Vra vir idees vir die plan (gedeelde skryfwerk) • Sê vir leerders om hul eie planne te voltooi. (geen kopiëring nie) • Skryf betyds 'n sinraamwerk vir 'n sin op die bord en wys die leerders hoe u dit voltooi (gedeelde skryfwerk). • Los die sinraamwerk op die bord, en vertel leerders om hul eie sin te skryf.
	LEES & KLANKE	Groepbegeleide Lees TWEË GROEPE X 15 MIN ELK	<ul style="list-style-type: none"> • Roep die klas tot orde en deel 'n klank- of leesaktiwiteit (lees in pare of onafhanklike lees) uit. • Gebruik die leesboeke of die DBO Werkboek vir hierdie taak. • Roep 'n klein groepie om saam met u te werk ('n groep met dieselfde vermoëns). • Hersien klank- en sigwoorde saam met groep. • Gee die groep 'n teks wat op hulle vlak is. • Luister na elke leerder afsonderlik.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Donderdag	LEES & KLANKE	Oefen klanke	<ul style="list-style-type: none"> • Hersien die twee klanke wat op Di en Wo gedoen is. • Doen 'n klankaktiwiteit met die hele klas, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Meng klanke saam om woorde te maak. b Segmenteer woorde in klanke. c Breek woorde in lettergrepe op. d Groepeer woorde in algemene klankfamilies. e Groepeer woorde in algemene woordfamilies. f Doen toepaslike DBO Werkboekaktiwiteite.
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees TWEËDE LEES	<ul style="list-style-type: none"> • Tweede Lees. • Lees die verhaal vlot en met uitdrukking aan die leerders voor. • Stel vrae nadat u die verhaal gelees het, insluitend: <ul style="list-style-type: none"> a Onthou (wie, waar, wanneer, wat, ens.) b Volgorde (wat eerste, volgende, laaste gebeur het) • Vra die leerders om hul eie vrae oor die teks te formuleer en die vrae aan 'n maat te rig.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Donderdag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide Lees TWEЕ GROEPE X 15 MIN ELK	<ul style="list-style-type: none"> • Roep die klas tot orde en deel 'n klank- of leesaktiwiteit (lees in pare of onafhanklike lees) uit. • Gebruik die leesboeke of die DBO Werkboek vir hierdie taak. • Roep 'n klein groepie om saam met u te werk ('n groep leerders met dieselfde vermoëns). • Hersien klank- en sigwoorde saam met groep. • Gee die groep 'n teks wat op hulle vlak is. • Luister na elke leerder afsonderlik.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Vrydag	LUISTER & PRAAT	Mondelinge aktiwiteite	<ul style="list-style-type: none"> • Leer drie woordeskatwoorde aan. • Sing 'n liedjie of sê 'n rympie. • Doen nog 'n mondelinge aktiwiteit, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Sit leerders in groepe om die teks te bespreek met behulp van 'n raamwerk (ek hou van ... / ek hou nie van ... / ek dink hierdie teks is geskryf aan ...). b Kreatiewe storievertelling - Vra die leerders om in groepe saam te werk om 'n gesamentlike temaverhaal uit te dink. • Leerders voeg woorde by in hulle persoonlike woordeboeke
	LEES & KLANKE	Oefen klanke	<ul style="list-style-type: none"> • Hersien die twee klanke wat op Di en Wo aangeleer is, asook ander klanke wat hierdie kwartaal aangeleer is. • Doen 'n klankaktiwiteit met die klas, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Meng klanke saam om woorde te maak b Deel woorde in klanke op c Bou woorde met behulp van klanke d Verdeel woorde in klanke e Skryf eie sinne met behulp van klankwoorde. • Doen toepaslike DBO Werkboekaktiwiteite.
	LEES & KLANKE	Gedeelde lees NA-LEES	<ul style="list-style-type: none"> • Na-lees. • Doen 'n aktiwiteit om die verhaal op 'n dieper vlak te verstaan, byvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> a Rolspel - plaas leerders in groepe om die verhaal op te voer. b Vertel die verhaal saam met 'n maat - elke maat vertel 'n deel van die verhaal in die regte volgorde. c Som op - elke leerder vertel in twee tot drie sinne vir 'n maat waaroor die verhaal gegaan het. d Teken 'n prentjie en skryf 'n byskrif.

DAG	KOMPONENT	AKTIWITEIT	VOORGESTELDE AKTIWITEITE
Vrydag	LEES & KLANKE	Groepbegeleide Lees TWEЕ GROEPE X 15 MIN ELK	<ul style="list-style-type: none"> • Roep die klas tot orde en deel 'n klank- of leesaktiwiteit (lees in pare of onafhanklike lees) uit. • Gebruik die leesboeke of die DBO Werkboek vir hierdie taak. • Roep 'n klein groepie om saam met u te werk ('n groep leerders met dieselfde vermoëns). • Hersien klank- en sigwoorde saam met groep. • Gee die groep 'n teks wat op hulle vlak is. • Luister na elke leerder afsonderlik.

Het u opgelet dat daar binne elke komponent ook roetines gebruik word? Kyk of u al die roetines opgemerk het:

MONDELINGE AKTIWITEITE

- Maandag: Stel die tema bekend, leer woordeskat aan, leer liedjie of rympie aan
Woensdag: Leer woordeskat aan, sing liedjie of sê 'n rympie op, doen nog 'n aktiwiteit
Vrydag: Leer woordeskat aan, sing liedjie of sê 'n rympie op, doen nog 'n aktiwiteit

KLanke & HANDSKRIF

- Maandag: Gee 'n informele assessering om klankekennis en skrif na te gaan
Dinsdag: Leer nuwe klank en woorde; leer hoe om letters en woorde te skryf
Woensdag: Leer nuwe klank en woorde; leer hoe om letters en woorde te skryf
Donderdag: Doen aktiwiteit om die gebruik van nuwe klanke te oefen
Vrydag: Doen aktiwiteit om die gebruik van nuwe klanke te oefen

GEDEELDE LEES

- Maandag: Bekendstelling
Dinsdag: Voorlees
Donderdag: Tweede lees
Vrydag: Na-lees

Is dit vir u sinvol? Watter veranderinge sou u maak?

Klanke en Groepbegeleide lees

As 'n grondslagfase onderwyser is u belangrikste verantwoordelikheid om te verseker dat alle leerders kan lees!

Basiese riglyne wat u moet volg om klanke te onderrig, is:

1 Maak seker dat u 'n volledige klankeprogram het wat al die klanke vir u taal bevat.

- Die NECT klankeprogram vir HT-Afrikaans is hieronder ingesluit - gebruik dit gerus of gebruik enige ander klankeprogram wat deur jou provinsie, distrik of skool gespesifiseer is.

1 Werk stelselmatig deur u klankeprogram. Vir elke klank:

- Sorg dat leerders die klank kan hoor, en in woorde kan identifiseer.
- Leer leerders die letter-klank-verhouding - hoe die klank lyk.
- Oefen om die klank saam met ander bekende klanke te meng om woorde te bou.
- Lees tekste wat woorde bevat wat die klank insluit.
- Hersien gereeld alle aangeleerde klanke.

Basiese riglyne wat u moet volg om lees te onderrig, is:

- 1 Organiseer leerders met dieselfde vermoë in leesgroepe.
- 2 Roep elke groep om minstens een keer per week vir u te lees.
- 3 Probeer om twee of drie keer per week na sukkelende lesers te luister.
- 4 Gebruik 'n vlak-gepaste teks - by sommige groepe sal u dalk klanke moet hersien en aan woordbou moet werk.
- 5 Maak seker dat u na elke leerder individueel luister.
- 6 Leer leerders om altyd onbekende woorde te klank. As 'n leerder 'n woord kry wat hulle nie kan lees nie, help hulle om dit te klank. Moet dit nie oorslaan nie of 'n ander kind versoek om die woord te lees nie.
- 7 Gedurende groepbegeleide lees, kan u leerders in pare plaas om 'n leesaktiwiteit te doen terwyl u met 'n klein groep werk.

NECT Klankeprogram: HT Afrikaans

- Dit is baie belangrik om leerders stelselmatig al die klanke van 'n taal te leer.
- Die klanke wat in die NECT HT-Afrikaans klankeprogram aangeleer word, word hieronder gelys - gebruik dit gerus as 'n gids.

Let Wel:

- Die ATP vir Graad 1 Termyn 1 spesifiseer dat leerders die volgende moet ken:
  - Die klanke in hul eie naam
  - Minstens 2 vokale
  - Minstens 5 medeklinkers
- Die **klanke in die grys blokke** word deur die ATP gespesifiseer vir Graad 1 Termyn 1
- Probeer om seker te maak dat u leerders hierdie klanke ken.

AFRIKAANSE KLANKE				GEDOEN
KLANKE	WOORDE			
a				
s				
t	t-a-s = tas			
p	p-a-s = pas	p-a-p = pap		
n	n-a-t = nat	p-a-n = pan		
o	s-o-n = son	p-o-t = pot	s-o-p = sop	
m	m-a-t = mat	m-a-s = mas	m-o-t = mot	
d	d-a-n = dan	d-a-m = dam	d-a-s = das	
i	s-i-n = sin	p-i-t = pit	s-i-t = sit	
g	g-o-m = gom	s-o-g = sog	d-a-g = dag	
k	k-a-p = kap	k-i-s = kis	k-a-m = kam	
u	s-u-s = sus	m-u-s = mus	k-u-s = kus	
e	n-e-t = net	n-e-k = nek	p-e-n = pen	
l	l-i-g = lig	l-i-p = lip	l-o-s = los	
b	b-a-k = bak	b-e-l = bel	b-e-s = bes	
h	h-e-k = hek	h-a-k = hak	h-e-n = hen	
y	s-y = sy	h-y = hy	m-y = my	
r	r-o-t = rot	r-a-m = ram	r-u-g = rug	
w	w-i-t = wit	w-a-t = wat	w-i-l = wil	
j	j-a-s = jas	j-o-k = jok	j-a-g = jag	
x	x-s-t-r-aa-l = x-raal			
z	z-e-r-o = zero	z-u-m-b-a = zumba	z-e-b-r-a = zebra	
v	v-a-n = van	v-e-t = vet	v-o-l = vol	
y	y-s = ys	w-y-s = wys	l-y-s = lys	
f	f-i-e-t-s = fiets	f-ee-s = fees	f-o-t-o = foto	

aa	k-aa-s = kaas	r-aa-k = raak	m-aa-t = maat	
ee	m-ee-r = meer	g-ee = gee	k-ee-l = keel	
oo	s-oo-m = soom	d-oo-d = dood	k-oo-r = koor	
uu	m-uu-r = muur	d-uu-r = duur	h-uu-r = huur	
oe	k-oe-k = koek	r-oe-s = roes	b-oe-k = boek	
ie	s-ie-n = sien	t-ie-r = tier	d-ie-r = dier	
ui	l-ui = lui	h-ui-s = huis	r-ui-t = ruit	
ou	ou-d = oud	k-ou-d = koud	g-ou-d = goud	
eu	d-eu-r = deur	r-eu-k = reuk	n-eu-s = neus	
ei	b-r-ei = brei	k-l-ei = klei	s-ei-l = seil	
aai	b-aai = baai	h-aai = haai	r-aai = raai	
ooi	r-ooi = rooi	m-ooi = mooi	n-ooi = nooi	
oei	b-oei = boei	k-oei = koei	l-oei = loei	
eeu	l-eeu = leeu	m-eeu = meeu		
bl	bl-oei = bloei	bl-aa-r = blaar	bl-o-m = blom	
sl	sl-a-p = slap	sl-u-k = sluk	sl-o-t = slot	
tw	tw-ee = twee	tw-aa-l-f = twaalf	tw-a-k = twak	
br	br-u-g = brug	br-a-k = brak	br-i-l = bril	
sn	sn-i-k = snik	sn-i-p = snip	sn-aa-k-s = snaaks	
kr	kr-a-p = krap	kr-y-t = kryt	kr-o-m = krom	
st	st-o-k = stok	st-a-p = stap	st-a-m = stam	
sw	sw-a-k = swak	sw-e-r-m = swerm	sw-e-m = swem	
sm	sm-aa-k = smaak	sm-ee-r = smeer	sm-oo-r = smoor	
sk	sk-aa-p = skaap	sk-i-p = skip	sk-o-p = skop	
sp	sp-ee-l = speel	sp-e-k = spek	sp-ui-t = spuit	
pl	pl-a-n = plan	pl-a-k = plak	pl-a-s = plas	
vl	vl-ooi = vlooi	vl-a-k = vlak	vl-ie-g = vlieg	
fr	fr-aai = fraai	fr-o-n-s = frons	fr-i-s = fris	
fl	fl-ie-k = fliek	fl-e-s = fles	fl-ou = flou	
kw	kw-ee-k = kweek	kw-a-s = kwas	kw-aa-k = kwaak	
kl	kl-i-m = klim	kl-i-p = klip	kl-a-s = klas	
ooi	t-ooi = tooi	n-ooi = nooi	k-ooi = kooi	
aai	l-aai = laai	t-aai = taai	s-w-aai = swaai	
eeu	s-p-r-eeu = spreeu	s-n-eeu = sneeu	l-eeu = leeu	
oei	g-r-oei = groei	b-r-oei = broei	k-oei = koei	
kr	kr-aa-n = kraan	kr-a-p = krap	kr-eu-n = kreun	
kn	kn-oei = knoei	kn-eu-s = kneus	kn-oo-p = knoop	
pl	pl-aa-s = plaas	pl-oe-g = ploeg	pl-aa-k = plaak	

pr	pr-oe = proe	pr-ui-k = pruik	pr-aa-t = praat	
st	st-oe-l = stoel	st-ou-t = stout	st-ee-l = steel	
sw	sw-oe-g = swoeg	sw-a-k = swak	sw-a-r-t = swart	
gl	gl-oei = gloei	gl-a-d = glad	gl-i-p-s = glips	
gr	gr-oe-n-t-e = groente	gr-y-s = grys	gr-aa-t = graat	
ng	r-i-ng = ring	b-a-ng = bang	s-i-ng = sing	
nk	b-a-nk = bank	t-e-nk = tenk	d-r-i-nk = drink	
ld	h-e-ld = held	s-k-u-ld = skuld	n-aa-ld = naald	
lk	w-o-lk = wolk	m-e-lk = melk	v-a-lk = valk	
lp	t-u-lp = tulp	h-e-lp = help	s-k-u-lp = skulp	
nd	m-o-nd = mond	t-a-nd = tand	ee-nd = eend	
ns	d-a-ns = dans	w-e-ns = wens	w-i-ns = wins	
nt	p-u-nt = punt	l-i-nt = lint	k-l-o-nt = klont	
mp	l-a-mp = lamp	r-o-mp = romp	s-t-a-mp = stamp	
ms	s-o-ms = soms	k-o-ms = koms	t-oe-k-o-ms = toekoms	
rg	d-w-e-rg = dwerg	s-o-rg = sorg	t-e-rg = terg	
rk	v-a-rk = vark	k-e-rk = kerk	k-u-rk = kurk	
rm	a-rm = arm	k-e-rm = kerm	w-u-rm = wurm	
rp	s-k-e-rp = skerp	h-a-rp = harp	s-e-rp = serp	
rs	b-o-rs = bors	k-e-rs = kers	k-oo-rs = koors	
rt	h-a-rt = hart	b-eu-rt = beurt	s-oo-rt = soort	
spr	spr-ee-k = spreek	spr-oe-t = sproet	spr-eeu = spreek	
str	str-aa-t = straat	str-a-f = straf	str-ee-k = streek	
skr	skr-y-f = skryf	skr-o-p = skrop	skr-oo-m = skroom	

Bepanner & Bestuursdokumentraamwerk

- Dit is jou keuse om die roetine wat in die vorige afdeling beskryf is, te gebruik, al dan nie.
- Ongeag die roetine wat jy kies, moet jy elke taalkomponent per week dek.
- Onthou ook om die tydstoekening per komponent per week na te gaan. Sien bladsy 4.
- Raadpleeg die opsomming van die Herstelde ATP op bladsy 5 vir leiding.
- Gebruik die bestuursdokument hieronder om rekord te hou van die werk wat jy elke week doen.

DBO ATP

- Begin met 2-3 weke skoolgereedheid.
- Daarna is daar 4 x leë beplanner en bestuursdokumente wat u kan gebruik om u kurrikulumdekking vir die kwartaal te beplan en op te spoor.
- As u dit verkies, kan u u eie roetine en aktiwiteite ontwerp; maak net seker dat dit voldoen aan CAPS en ATP.
- Skep dan u eie beplanner en bestuursdokument om u kurrikulumdekking vir kwartaal 1 by te hou.

Onthou, die NECT Graad 1-3 Huistaal gestruktureerde leerprogram is beskikbaar vanaf die webwerf: www.nect.org.za

Tema 1:

Aktiviteit	Week 1	Gedoen	Week 2	Gedoen
MONDELING	W/SKAT:		W/SKAT:	
	LIEDJIE/RYPPIE:		LIEDJIE/RYPPIE:	
	ANDER AKTIWITEITE:		ANDER AKTIWITEITE:	
KLANKE	KLANKE:		KLANKE:	
	AKTIWITEITE:		AKTIWITEITE:	
SKRIF	KLANK/E, WOORDE EN SINNE		KLANK/E, WOORDE EN SINNE	

Aktiwiteit	Week 1	Week 2	Gedoen	Gedoen
GEDEELDE LEES	TEKS:	TEKS:		
	BEGRIPSVRAE:	BEGRIPSVRAE:		
	NA-LEES AKTIWITEITE:	NA-LEES AKTIWITEITE:		
SKRYFWERK	ONDERWERP EN TAAK:	ONDERWERP EN TAAK:		
GBL	NOTAS:	NOTAS:		

Tema 2:

Aktiviteit	Week 1	Gedoen	Week 2	Gedoen
MONDELING	W/SKAT:		W/SKAT:	
	LIEDJIE/RYPPIE:		LIEDJIE/RYPPIE:	
	ANDER AKTIWITEITE:		ANDER AKTIWITEITE:	
KLANKE	KLANKE:		KLANKE:	
	AKTIWITEITE:		AKTIWITEITE:	
SKRIF	KLANK/E, WOORDE EN SINNE		KLANK/E, WOORDE EN SINNE	

Aktiwiteit	Week 1	Gedoen	Week 2	Gedoen
GEDEELDE LEES	TEKS:		TEKS:	
	BEGRIPSVRAE:		BEGRIPSVRAE:	
	NA-LEES AKTIWITEITE:		NA-LEES AKTIWITEITE:	
SKRYFWERK	ONDERWERP EN TAAK:		ONDERWERP EN TAAK:	
GBL	NOTAS:		NOTAS:	

Tema 3:

Aktiviteit	Week 1	Gedoen	Week 2	Gedoen
MONDELING	W/SKAT:		W/SKAT:	
	LIEDJIE/RYPPIE:		LIEDJIE/RYPPIE:	
	ANDER AKTIWITEITE:		ANDER AKTIWITEITE:	
KLANKE	KLANKE:		KLANKE:	
	AKTIWITEITE:		AKTIWITEITE:	
SKRIF	KLANK/E, WOORDE EN SINNE		KLANK/E, WOORDE EN SINNE	

Aktiwiteit	Week 1	Week 2	Gedoen	Gedoen
GEDEELDE LEES	TEKS:	TEKS:		
	BEGRIPSVRAE:	BEGRIPSVRAE:		
	NA-LEES AKTIWITEITE:	NA-LEES AKTIWITEITE:		
SKRYFWERK	ONDERWERP EN TAAK:	ONDERWERP EN TAAK:		
GBL	NOTAS:	NOTAS:		

Tema 4:

Aktiviteit	Week 1	Gedoen	Week 2	Gedoen
MONDELING	W/SKAT:		W/SKAT:	
	LIEDJIE/RYPPIE:		LIEDJIE/RYPPIE:	
	ANDER AKTIWITEITE:		ANDER AKTIWITEITE:	
KLANKE	KLANKE:		KLANKE:	
	AKTIWITEITE:		AKTIWITEITE:	
SKRIF	KLANK/E, WOORDE EN SINNE		KLANK/E, WOORDE EN SINNE	

Aktiwiteit	Week 1	Week 2	Gedoen	Gedoen
GEDEELDE LEES	TEKS:	TEKS:		
	BEGRIPSVRAE:	BEGRIPSVRAE:		
	NA-LEES AKTIWITEITE:	NA-LEES AKTIWITEITE:		
SKRYFWERK	ONDERWERP EN TAAK:	ONDERWERP EN TAAK:		
GBL	NOTAS:	NOTAS:		

Assesseringsprogram

Assessering vir Leer

- Die volgende **kontrolelys** bevat die **belangrikste vaardighede vir die ontwikkeling van geletterdheid** wat u leerders gedurende die fase moet bemeester.
- Dit is die **fundamentele vaardighede** wat **al die leerders aan die einde van Graad 3 moet verwerf**.
- Daar is geen vinnige en maklike manier om 'Assessering vir leer' of 'Formatiewe Assessering' te beheer nie.
- Om u te help om dit op 'n sinvolle manier te doen, kan u die volgende probeer:
  - a** Maak 'n **assesseringsrekordboek** en hou dit te alle tye by u.
  - b** Hierdie boek moet **VERTROULIK** gemerk word.
  - c** Maak 'n **afdeling vir elke leerder** in hierdie boek.
  - d** Wees dwarsdeur die dag **bewus van die leerders se prestasies**, en **maak aantekeninge van wat u** in verband met hierdie vaardighede **waarneem**.
- Wees veral bewus van **leerders wat nie vordering maak nie**, en **werk saam met hulle** om hul uitdagings die hoof te bied.

Kontrolelys: GF Huistaal

UITVOERENDE FUNKSIE	✓
Volg perke en verwagtinge in die klaskamer	
Bestuur eie emosies	
Werk onafhanklik	
Werk saam in groepe	
Fokus op en voltooi take binne 'n redelike tyd	
Onthou en verbind leer uit die verlede aan nuwe leer	
Vestig en onderhou positiewe verhoudings	
Volhard deur uitdagings – gee nie moed op nie	
LUISTER & PRAAT	✓
Ontwikkel en gebruik 'n toenemend ingewikkelde woordeskat	
Volg aanwysings	
Stel vrae	
Beantwoord vrae op gepaste wyse deur gebruik te maak van meer ingewikkelde sinne	
Gebruik gepaste gespreks- en kommunikasievaardighede	
FONEMIESE BEWUSTHEID EN KLANKE	✓
Breek woorde mondelings in hul individuele klanke op	
Meng klanke mondelings om woorde te vorm	
Herken en lees alle aangeleerde klanke (leer letter-klankverbindings)	
Bou en breek geskrewe woorde op met behulp van klanke wat aangeleer word	

LEES	✓
Probeer altyd om nuwe woorde te dekodeer met behulp van letter-klankkennis	
Lees werkbladtekste met toenemende vlotheid en akkuraatheid	
BEGRIP	✓
<i>In die grondslagfase moet hierdie vaardighede tydens gedeelde lees aangeleer word - wanneer die onderwyser ingewikkelde tekste hardop lees.</i>	
Toon belangstelling in gedeelde leesstories	
Kan basiese herroepingsvrae akkuraat beantwoord	
Bied logiese, gegronde menings op 'waarom'-vrae	
Som die belangrikste gebeure van voorgeleesde verhale op	
Kommunikeer die doel of boodskap van die geleesde verhale	
Onthou en verbind vorige verhale wat gelees is met nuwe verhale	
HANDSKRIF	✓
Hou die potlood en skryfinstrumente korrek vas - met 'n drievingergreep	
Kan letters vorm wat korrek en leesbaar is	
Skryf teen 'n redelike spoed - kan take binne die bepaalde tyd afhandel	
SKRYFWERK	✓
Gebruik skryfwerk om eie idees oor te dra (moet nie kopieer nie)	
Skryf onafhanklik (internaliseer en gebruik die skryfstrategieë om skryftake te voltooi)	
Gebruik kennis van letter-klank-ooreenkomste om woorde te skryf (spelling uitgevind)	
Lees eie skryfwerk vir eweknieë voor	

Assessering van Leer

- U kan kies om u eie FAT (Formele Assesseringstaak) te ontwerp volgens die **Hersiene Afdeling 4 van NKV**.
- Alternatiewelik word hieronder 'n **voorbeeld-FAT** vir Termyn 1 ingesluit. U mag hierdie FAT gebruik soos dit is, of aanpas vir gebruik in u klaskamer.
- 'n 'Tellingkaart' is ingesluit waar u die assesseringsresultate van leerders vir elke KOMPONENT kan invul.

Gebruik van die rubrieke

- Die rubrieke wat volg, het vier vlak beskrywers.
- Hulle dui ook 'n beoordelingsgids vir elke vlak aan.
- Daarbenewens is 'n punt toegeken vir elke beskrywer per kriterium. Dit word tussen die hakies langs die beskrywer aangedui.
- Jy kan hierdie kenmerke gebruik om jou leerders op verskillende maniere te assesser volgens die voorskrifte van jou provinsie of distrik.
  - a Jy kan kies om 'n gemiddelde vlak of gradering vir die assesseringsaktiwiteit uit te werk.
  - b Of jy kan kies om 'n punt vir elke leerder uit te werk.

Voorbeeld:

- a Petrus se onderwyser het 'n kruisie ingevul vir sy prestasie per kriterium.
- b Sy sien dat die kruise meestal in die VLAK 2 / GRADERING 3-4 REEKS val. Maar hy het een VLAK 1 / GRADERING 1-2 REEKS. Sy gee hom dus 'n gradering van 3.
- c Dan bereken sy Petrus se telling volgens die punte vir elke kriterium. Hy behaal 'n dus 'n punt van 5 uit 14. As sy dit deur 2 deel, behaal hy 2.5, wat sy afrond tot 'n gradering van 3.

RUBRIEK	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
KRITERIUM 1	Die leerder vertel 'n maat gedeeltes van die verhaal in die verkeerde volgorde. (1)	Die leerder vertel 'n gedeelte van die verhaal in die korrekte volgorde, maar dit bevat te veel of te min besonderhede. (2) ✘	Die leerder vertel die grootste gedeelte van die verhaal in die korrekte volgorde, maar dit kan te veel of te min besonderhede bevat. (3)	Die leerder vertel die verhaal in die korrekte volgorde, met net genoeg besonderhede om die betekenis duidelik te maak. (4-5)
KRITERIUM 2	Die leerder stop gereeld, huiwer en herhaal woorde of frases. (1)	Die leerder huiwer soms en herhaal woorde of frases. (2) ✘	Die leerder vertel die storie vlot, stop soms, huiwer of herhaal woorde of frases. (3)	Die leerder vertel die storie vlot en met selfvertroue, sonder om te wag, te huiwer of woorde of frases te herhaal. (4-5)
KRITERIUM 3	Daar is geen variasie in die toon of volume van die stem nie, of die leerder is onhoorbaar. (1) ✘	Die leerder wissel af en toe die toon of volume van die stem, maar dit is nie altyd gepas nie. (2)	Die leerder slaag gedeeltelik daarin om die toon of volume van die stem af te wissel. (3)	Die leerder slaag suksesvol daarin om die toon of volume van die stem af te wissel. (4)

Verwerking

- Verwerk 'n punt uit 14 na 1-7 deur te deel deur 2.

Ons hoop dat u hierdie assesseringsriglyn nuttig sal vind

- Dit is belangrik om te onthou dat hierdie assesseringstake en berekeningsmetodes voorstelle is.
- Volg jou provinsie en distrik se aanbevelings ten opsigte van assesseringsvereistes.

Assessering van Leer: Tellingkaart							
Name van Leerders	Luister & Praat	Klanke	Lees & Begrip	Handskrif	Skryfwerk	Totaal	
	Hervetel die hoofdele van 'n bekende verhaal wat vertel of gelees word.	Identifiseer die enkele klankverhouding van sommige letters (klinkers en medeklinkers)	Lees hardop uit 'n boek op eie vlak.	Voorspel die verhaal deur gebruik te maak van prente. Rangskik drie gebeurtenisse in die regte volgorde.	Skryf kleinletters korrek.	Teken 'n prentjie om 'n boodskap oor te dra. Kopieer onderskrifte en sinne.	
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

Graad 1 Termyn 1: Voorbeeld van Formele Assesseringstaak

1.1: LUISTER & PRAAT / BEGRIP	
DOEL	<p>Vertel 'n bekende storie.</p> <ul style="list-style-type: none"> Die verhaal het 'n begin, middel en einde. Leerder vertel die storie sonder huiwering of herhaling
IMPLEMENTERING	<ul style="list-style-type: none"> Doen dit gedurende weke 7 - 9. Doen dit enige tyd wanneer leerders 'n onafhanklike lees- of skryfaktiwiteit voltooi.
AKTIWITEIT	<p>Vertel 'n bekende storie</p> <ul style="list-style-type: none"> Verduidelik aan die klas dat jy hulle gaan vra om hulle gunsteling verhaal aan jou te kom vertel. Herinner leerders daaraan dat daar 'n begin, 'n middel en 'n einde moet wees wanneer hulle 'n storie vertel. Herinner hulle ook daaraan dat hulle hul stemme moet gebruik om die verhaal interessant te maak. Laastens moet hulle oefen om die storie te vertel, sodat hulle nie vergeet wat hulle wil sê nie, of hulself herhaal nie. Gee hulle 'n paar minute om aan hul verhale te dink. Laat hulle toe om om te draai en hul storie aan 'n maat te vertel. Hulle kan ook 'n prentjie van 'n deel van die verhaal teken terwyl jy na ander leerders luister. Beoordeel elke leerder deur die onderstaande rubriek te gebruik.

RUBRIEK	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
STRUKTUUR EN VOLGORDE	Die leerder vertel onbenullige stukke van die verhaal in die verkeerde volgorde. (1-2)	Die leerder vertel 'n deel van die verhaal in die korrekte volgorde, maar bevat te veel of te min besonderhede. (3-4)	Die leerder vertel die grootste deel van die verhaal in die korrekte volgorde, maar kan te veel of te min besonderhede bevat. (4-5)	Die leerder vertel die verhaal in die korrekte volgorde, met net genoeg besonderhede om die betekenis duidelik te maak. (6-7)
VLOTHEID	Die leerder stop gereeld, huiwer en herhaal woorde of frases. (1-2)	Die leerder huiwer soms en herhaal woorde of frases. (3-4)	Die leerder vertel die storie vlot, stop soms, huiwer of herhaal woorde of frases. (5-6)	Die leerder vertel die storie vlot en met selfvertroue, sonder om te wag, te huiwer of woorde of frases te herhaal. (6-7)

1.2: KLANKE	
DOEL	Identifiseer die enkel klankverhoudings van sommige letters (klinkers en medeklinkers)
IMPLEMENTERING	Doen dit in week 8 tydens groepbegeleide lees
AKTIWITEIT	<ul style="list-style-type: none"> • Roep die leerders tot orde met 'n gepaarde lees- of klankaktiwiteit. • In plaas daarvan om groepe te roep, roep individuele leerders na u tafel. • Gee 'n leë papier en potlood aan die leerder. • Noem 4 klanke wat aangeleer is en vra die leerder om dit neer te skryf. • Volgende wys die leerder 'n papier waarop al die aangeleerde klanke gekryf is. Wys na 4 van die klanke en vra die leerders om die klanke te sê. • Beoordeel elke leerder deur die onderstaande rubriek te gebruik.

RUBRIEK (Moontlike punt uit 8)	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
IDENTIFIKASIE VAN KLANKE OP GEHOOR.	Die leerder skryf 0 of 1 van die 4 klanke korrek. (1)	Die leerder skryf 2 van die 4 klanke korrek. (2)	Die leerder skryf 3 van die 4 klanke korrek. (3)	Die leerder skryf 4 van die 4 klanke korrek. (4)
IDENTIFIKASIE VAN GESKREWE KLANKE	Die leerder identifiseer 0 of 1 van die klanke korrek. (1)	Die leerder identifiseer 2 of 1 van die klanke korrek. (2)	Die leerder identifiseer korrek 3 van die klanke korrek. (3)	Die leerder identifiseer korrek 4 van die klanke korrek. (4)

1.3: LEES	
DOEL	<ul style="list-style-type: none"> • Lees hardop uit die boek op eie vlak. • Gebruik sigwoorde en klanke om woorde te dekodeer.
IMPLEMENTERING	<ul style="list-style-type: none"> • Dit kan gedurende week 6 en 7 gedoen word. • Doen dit tydens groepsbegeleide lees
AKTIWITEIT	<ul style="list-style-type: none"> • Roep elke lid van die groep tydens 'Groepsbegeleide lees' om individueel vir u te kom lees. • Vra die leerder vervolgens om hardop voor te lees op 'n gepaste vlak. Maak seker dat die teks dekodeerbare woorde bevat. • Beoordeel elke leerder deur die onderstaande rubriek te gebruik.

RUBRIEK (Punt uit 14)	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
VLOTHEID	Die leerder huiwer gereeld tydens die lees, is stil as hy by onbekende woorde kom of sal onbekende woorde oorslaan; herhaal woorde of frases. (1-2)	Die leerder lees met uitgebreide stiltes of huiwerings. Die leerder vind sekere dele van die teks moeilik om te lees. (3-4)	Die leerder lees met onderbrekings. Die leerder sukkel met spesifieke woorde en / of sinstrukture. (5-6)	Die leerder lees vlot met 'n paar onderbrekings. Die leerder is in staat om homself te korreger wanneer hy moeilike woorde en / of sinstrukture lees. (7)
DEKODERINGSVAARDIGHEDE	Die leerder benodig baie klankondersteuning van die onderwyser om 'n onbekende woord te lees. Die leerder sukkel om woorde in klanke op te deel. Die leerder ken baie min sig- / hoëfrekwensie -woorde. (1-2)	Die leerder probeer klanke gebruik om onbekende woorde te lees, maar het ondersteuning van die onderwyser nodig. Die leerder kan woorde in klanke opbreek met ondersteuning van die onderwyser. Die leerder ken 'n paar sig- / hoëfrekwensie -woorde. (3-4)	Die leerder gebruik klanke om onbekende woorde te klank, maar het soms hulp nodig om die klanke in 'n woord te meng. Die leerder ken baie sig- / hoëfrekwensie -woorde. (5-6)	Die leerder gebruik klanke om onbekende woorde te klank en kan die klanke gewoonlik in 'n woord meng. Die leerder ken alle geleerde sig- / hoëfrekwensie -woorde. (7)

1.4: LEESBEGRIP	
DOEL	<ul style="list-style-type: none"> Voorspel 'n verhaal deur gebruik te maak van prente Volg 3 gebeurtenisse in die regte volgorde.
IMPLEMENTERING	<ul style="list-style-type: none"> Dit kan in week 4 tot week 6 gedoen word Doen dit as die leerders klaar is met 'n geskrewe aktiwiteit
AKTIWITEIT	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik die gedeelde leesverhaal van die vorige week. Roep die klas tot orde om die taak te voltooi. Roep dan individuele leerders na u lessenaar om die assessering te voltooi. Vra die volgende vrae aan elke leerder: <ul style="list-style-type: none"> Volgorde: <ol style="list-style-type: none"> 1 Wat het aan die begin van die verhaal gebeur? 2 Wat het aan die einde van die verhaal gebeur? 3 Wat het gebeur na ...? 4 Wat het eers gebeur:... of...? Voorspelling: <ol style="list-style-type: none"> 1 Wys vervolgens aan die leerder prentjies uit 'n verhaal wat hulle nog nie gehoor het nie. 2 Vra die leerder dan om aan die hand van die prentjies te vertel wat hy dink in die verhaal gebeur. Beoordeel elke leerder deur die onderstaande rubriek te gebruik

RUBRIEK (Punt uit 14)	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
VOLGORDE	Die leerder kan nie volgorde van gebeure uit die teks heroep nie. (1-2)	Die leerder kan die volgorde van gebeurtenisse met 'n mate van ondersteuning korrek heroep. (3-4)	Die leerder kan die volgorde van die gebeurtenisse heroep, maar dit neem tyd. (5-6)	Die leerder kan die volgorde van alle gebeurtenisse vinnig en korrek uit die teks heroep. (7)
VOORSPELLING	Die leerder kan nie 'n korrekte voorspelling oor die teks maak nie. (1-2)	Die leerder maak 'n baie basiese, maar korrekte voorspelling oor die teks. (3-4)	Die leerder maak 'n korrekte en redelik gedetailleerde voorspelling oor die teks. (5-6)	Die leerder maak 'n korrekte, gedetailleerde en insiggewende voorspelling oor die teks. (7)

1.5: SKRIF	
DOEL	<ul style="list-style-type: none"> • Skryf klein letters korrek
IMPLEMENTERING	<ul style="list-style-type: none"> • Doen dit in die Maandag -handskrifles in Week 8.
AKTIWITEIT	<ul style="list-style-type: none"> • Help leerders om hul boeke vir 'n toets voor te berei deur getalle 1-8 in die kantlyn te skryf. • Noem 8 klanke wat die leerders geleer het, en sê dat hulle dit langs die korrekte nommer moet neerskryf. • Versamel leerders se boeke aan die einde van die les. • Evalueer leerders tydens handskriflesse en kyk deur hul skryfboeke om kennis te neem van vordering en uitdagings. • Beoordeel elke leerder se handskrif met behulp van die onderstaande rubriek.

RUBRIEK (Punt uit 7)	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
VORMING VAN LETTER (in toets)	Die leerder skryf 1-2 letters korrek in kleinletters. (1-2)	Die leerder skryf 3-4 letters korrek in kleinletters. (3-4)	Die leerder skryf 5-6 letters korrek in kleinletters. (5-6)	Die leerder skryf 7-8 letters korrek in kleinletters. (7-8)
ALGEMENE WAARNEMING VAN HANDSKRIF	Die leerder sukkel om 'n sin korrek te kopieer en te skryf. Daar is baie foute met lettervorming, spasiëring tussen woorde en konsekwentheid van grootte. Die leerder skryf stadig. (1-2)	Die leerder kopieer en skryf 'n sin wat meestal korrek is. Daar is 'n paar foute met lettervorming, of spasiëring tussen woorde, of konsekwentheid van grootte. Die leerder skryf stadig. (3-4)	Die leerder kopieer en skryf 'n sin korrek. Die leerder se skryfspoed of netheid kan verbeter word. (5-6)	Die leerder kopieer en skryf 'n sin korrek, netjies en teen 'n goeie spoed. (7)

1.6: SKRYFWERK	
DOEL	<ul style="list-style-type: none"> • Teken 'n prentjie om 'n boodskap oor te dra. • Kopieer onderskrifte en sinne.
IMPLEMENTERING	<ul style="list-style-type: none"> • Doen dit tydens 'n skryfles in week 7 of 8.
AKTIWITEIT	<ul style="list-style-type: none"> • Bied 'n skryfles aan wat vereis dat leerders 'n prentjie teken om 'n eie boodskap oor te dra - nie iets wat van die onderwyser gekopieer is nie, byvoorbeeld: iets wat hulle graag wil doen. • Leer dan die leerders om 'n kort onderskrifraamwerk van die bord af te kopieer en een woord vir die onderskrif in te vul. Byvoorbeeld: ek hou daarvan om te _____ . • Versamel leerders se boeke aan die einde van die skryfsiklus. • Beoordeel elke leerder se skryfwerk deur die onderstaande rubriek te gebruik.

RUBRIEK	VLAK 1 GRADERING 1-2	VLAK 2 GRADERING 3-4	VLAK 3 GRADERING 5-6	VLAK 4 GRADERING 7
PRENT: DUIDELIKHEID EN OORSPRONKLIKHEID	Die prentjie is moeilik om te ontsyfer of is nie oorspronklik nie - die voorbeeld van die onderwyser word gekopieer. (1-2)	Die prentjie is verstaanbaar en oorspronklik, hoewel dit soortgelyk is aan die voorbeeld van die onderwyser. (3-4)	Die prentjie is duidelik verstaanbaar, persoonlik en oorspronklik. (5-6)	Die prentjie is duidelik verstaanbaar, persoonlik, oorspronklik en kreatief. (7)
ONDERSKRIF	Die leerder sukkel om die onderskrifraamwerk te kopieer, en voltooi nie die onderskrif nie. (1-2)	Die leerder kopieer die onderskrifraamwerk, maar voltooi nie die onderskrif nie, of maak baie foute. (3-4)	Die leerder kopieer die onderskrifraamwerk en voltooi die onderskrif, maar met 'n fout. (5-6)	Die leerder kopieer die onderskrifraamwerk sonder enige foute. (7)

